

AMLA a nové AML povinnosti 2026–2027

Dopady pro nefinanční povinné osoby

Ing. Milan Bláha, Ing. Martin Dvořák

Co je AMLA

Hlavní poslání a úkoly

- EU orgán se sídlem ve Frankfurtu
- Přímý dohled od roku 2028 nad cca 40 finančními institucemi
- Nepřímý dohled – ostatní subjekty, které spadají v ČR pod AML zákon
- Koordinace a podpora dohledových orgánů a FIU
- Koordinace pravidel proti AML/CFT napříč Evropskou unií
- Hodnocení a dohled nad národními regulátory
- Vytváření společných dohledových týmů
- Tvorba technických norem (RTS, ITS) a prováděcích předpisů
- Sankce – finanční pokuty a penále, nápravná a správní opatření

Jak AMLA ovlivní nefinanční sektor

- Nepřímý dohled prostřednictvím FAÚ a dalších orgánů
- Jednotná metodika
- Vyšší důraz na účinnost AML systému

Nově bude dohled více hodnotit:

- jak vysokému inherentnímu riziku je vaše firma vystavena
- jak účinné jsou vaše AML kontroly
- jaké zbytkové riziko po aplikaci kontrol zůstává

RTS pro nefinanční sektor

- **Jednotná metodika hodnocení rizik v EU**
- **Metodika posouzení nefinančních povinných osob:**
 - i. Posouzení inherentního rizika
 - ii. Posouzení kvality AML/CFR kontrol
 - iii. Stanovení zbytkového rizika (residual risk)

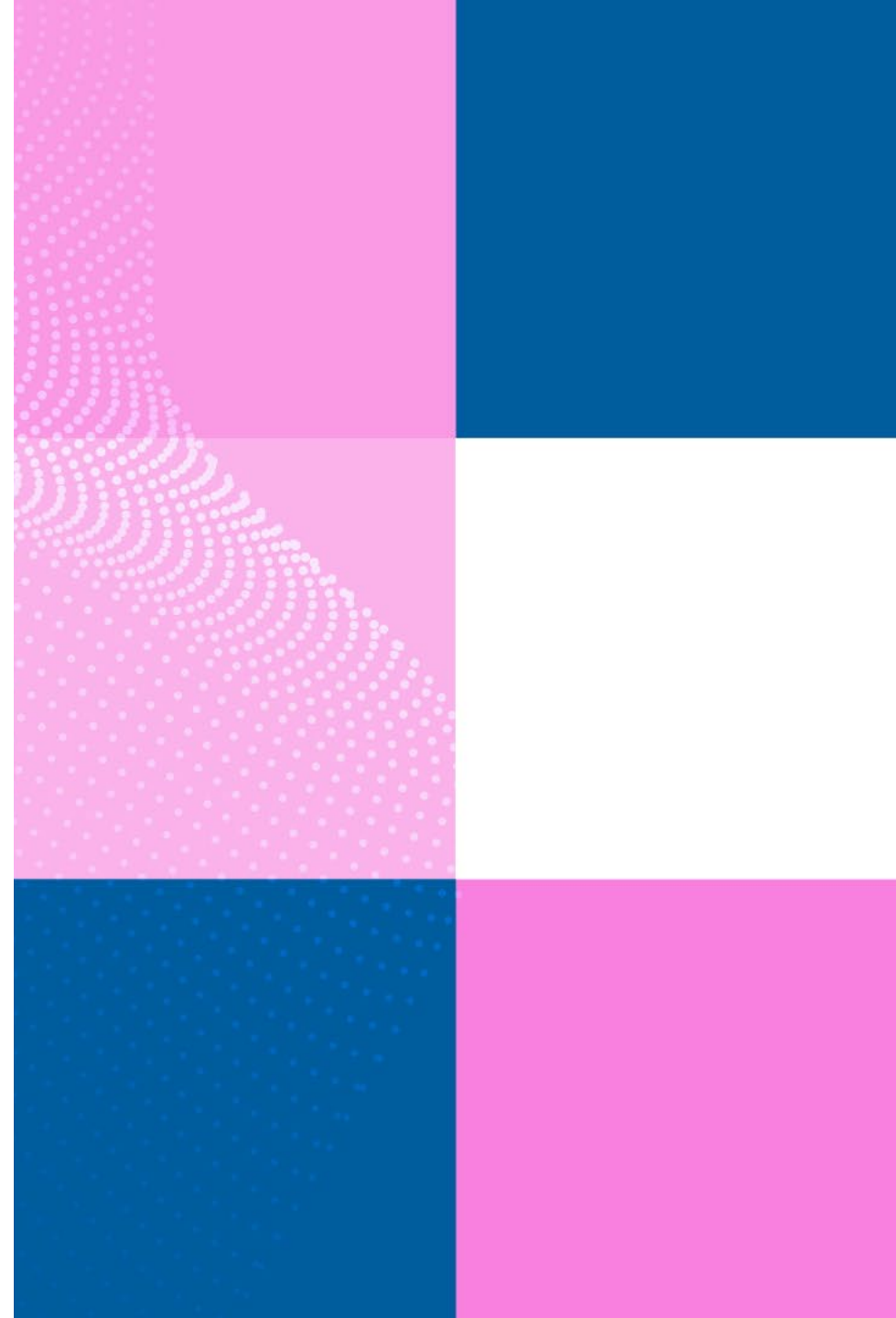
Nový evropský AML rámec klade mnohem větší důraz na **rizikový přístup**.

- **Hlavní dopad na povinné osoby:**
 - i. Shromažďování a evidence velkého množství dat
 - ii. Poskytování těchto dat a stanovení rizikového profilu
 - iii. Vliv profilu na četnost kontrol, dohledových aktivit

Inherentní vs. zbytkové riziko

Inherentní riziko = riziko před kontrolami

Zbytkové riziko = po kontrolách

Inherentní a zbytkové riziko

Inherentní riziko (Inherent Risk)

Je riziko praní peněz nebo financování terorismu, které existuje před jakýmkoli kontrolními opatřeními tj. hodnotí se, jak rizikový je klient, produkt nebo obchod sám o sobě.

Zbytkové riziko (Residual Risk)

Je riziko, které zůstane po uplatnění AML kontrol a mitigujících opatření.

Jednoduchý vzorec

Inherentní riziko - účinnost AML kontrol = zbytkové riziko

Rizikové faktory

Rizikové faktory zvyšují pravděpodobnost, že dojde k praní peněz nebo financování terorismu.

AML kontroly jsou opatření, která toto riziko snižují a řídí.

1. Rizikové faktory = zdroj rizika

Příklady rizikových faktorů:

- klient je PEP,
- klient sídlí ve vysoce rizikové třetí zemi,
- složitá vlastnická struktura,
- využívání hotovosti,
- neobvyklé nebo složité transakce,
- anonymizační technologie,
- obchod bez osobního kontaktu.

Tyto faktory určují inherentní riziko.

AML kontroly

2. AML kontroly = opatření ke snížení rizika

Příklady AML kontrol:

- identifikace a kontrola klienta (CDD),
- zjištění skutečného majitele,
- PEP screening,
- sankční screening,
- zesílená kontrola klienta (EDD),
- monitorování transakcí,
- interní schvalovací procesy,
- AML školení zaměstnanců,
- interní audit AML.

Tyto kontroly ovlivňují zbytkové riziko.

Zjednodušeně:

Rizikové faktory = co vytváří riziko.

AML kontroly = co riziko snižuje.

Zbytkové riziko = co zůstane po uplatnění AML kontrol.

Již schválené předpisy na evropské úrovni

1. AMLR (Nařízení EU 2024/1624)

- Jde o hlavní evropský AML předpis obsahující většinu povinností pro povinné osoby
- bylo přijato a zveřejněno v Úředním věstníku EU v červnu 2024,
- je již platné,
- použitelné bude od **10. července 2027**

2. AMLD6 (Směrnice EU 2024/1640)

Upravuje zejména:

- pravomoci dohledových orgánů,
- FIU (v ČR FAÚ),
- registry skutečných majitelů,
- spolupráci mezi orgány.

Členské státy ji musí implementovat do **10. července 2027**.

3. AMLA Regulation (EU 2024/1620)

- Zřizuje evropský AML dohledový orgán AMLA se sídlem ve Frankfurtu. AMLA již funguje a postupně vydává technické standard.

Předpisy ve schvalovacím procesu – na evropské úrovni

1

Regulační technické normy (RTS)

AMLR obsahuje mnoho ustanovení, která budou dopracována prostřednictvím RTS vydávaných AMLA.

Tyto normy upřesní například:

- metodiku hodnocení rizik,
- požadavky na vnitřní kontroly,
- obsah AML politik,
- AML governance,
- outsourcing AML činností,
- rozsah reportingu,
- klasifikaci clientských rizik.

Řada těchto RTS je nyní předmětem konzultací nebo ještě nebyla finálně přijata.

2

Implementační technické normy (ITS)

Vedle RTS vznikají také ITS, které budou upravovat:

formáty výkaznictví,
standardizované datové šablony,
reporting směrem k orgánům dohledu.

Také tyto předpisy se stále dopracovávají.

Změny v legislativě České republiky

Novelizace několika zákonů

Česko bude muset přijmout změny některých zákonů, nebo schválit nové, zejména jde o:

- zákon č. 253/2008 Sb. (AML zákon),
- zákon o evidenci skutečných majitelů č. 37/2021 Sb.,
- zákon o provádění mezinárodních sankcí (č. 69/2006 Sb.),
- a další související předpisy nebo nové zákony (např. Zákon o ekonomické ochraně státu (EOS), Zákon o Finančním analytickém úřadu).

Cílem je implementovat AMLD6 a přizpůsobit národní právní rámec fungování AMLA a AMLR. EOS a AMLD6 směřují stejným směrem:

- vyšší transparentnost vlastnických struktur,
- větší důraz na skutečné majitele,
- intenzivnější sdílení informací mezi orgány státu.

AMLD6 v praxi

Posílení role FAÚ a dohledových orgánů

AMLD6 stanoví podrobnější požadavky na fungování finančních zpravodajských jednotek (FIU), tedy v ČR Finančního analytického úřadu (FAÚ), a na dohled nad povinnými osobami. Směrnice sjednocuje minimální pravomoci orgánů dohledu napříč EU.

Nová pravidla pro dohled založený na riziku

AMLD6 navazuje na metodiky AMLA a vyžaduje, aby dohledové orgány prováděly kontroly podle rizikovosti jednotlivých subjektů. Vysoce rizikové povinné osoby budou kontrolovány častěji a detailněji.

Změny v oblasti registru skutečných majitelů

AMLD6 obsahuje požadavky na přesnost, aktuálnost a dostupnost údajů o skutečných majitelích a na jejich ověřování. Členské státy musí zajistit kvalitnější fungování registrů skutečných majitelů.

Silnější mezinárodní spolupráce

Směrnice posiluje výměnu informací mezi FIU jednotlivých států, dohledovými orgány, AMLA, dalšími příslušnými orgány. Snadnější sdílení informací mezi orgány.

AMLD6 v praxi

Nové postavení AMLA

AMLD6 společně s nařízením AMLAR vytváří rámec pro fungování evropského orgánu AMLA. Národní orgány budou muset s AMLA úzce spolupracovat a používat jednotné metodiky.

Přísnější požadavky na sankce

AMLD6 požaduje, aby členské státy měly účinné, přiměřené a odrazující sankce za porušování AML povinností.

Národní hodnocení rizik

Členské státy budou mít detailnější povinnosti při zpracování národního hodnocení ML/TF rizik a při promítání jeho výsledků do výkonu dohledu.

Přehled hlavních změn

1

Největší změnou bude:

přechod na mnohem formalizovanější systém řízení AML rizik,

- dokumentace a průkaznost kontrol
- kontrola účinnosti AML procesu
- hodnocení inherentního a zbytkového rizika

Pro většinu nefinančních povinných osob bude mít větší přímý dopad **AMLR**. AMLD6 však přinese **výrazně přísnější a jednotnější dohled**, takže kontroly FAÚ, profesních komor a dalších orgánů budou více standardizované, datově orientované a více zaměřené na prokazování skutečné účinnosti AML systému, nikoliv pouze na existenci formálních směrnic. **AMLR říká, co musíte dělat. AMLD6 říká státu, jak má kontrolovat, zda to skutečně děláte.**

2

Přehled změn

1. AML pravidla budou platit přímo z evropského nařízení
2. Nové požadavky na AML governance
3. Přísnější požadavky na identifikaci a kontrolu klienta (CDD)
4. Povinné aktualizace klientských dat
5. Rozšíření pravidel pro politicky exponované osoby (PEP)
6. Větší důraz na skutečného majitele
7. Nové hodnocení rizik podle metodiky AMLA
8. Přísnější pravidla pro outsourcing
9. Hotovostní limit 10 000 EUR
10. Výrazně vyšší požadavky na dokumentaci

Doporučené dokumenty nefinanční povinné osoby

Přehled minimálních doporučených dokumentů pro nefinanční povinnou osobu (příprava do roku 2027):

- AML směrnice podle AMLR
- Hodnocení rizik povinné osoby
- CDD/EDD postupy
- PEP a sankční politika
- AML governance a jmenování odpovědných osob

Doporučené dokumenty nefinanční povinné osoby

Standardní přehled dokumentů, které by nepovinná osoba měla připravit:

1. AML politika / AML směrnice
2. Hodnocení rizik povinné osoby (Institutional Risk Assessment)
3. AML Risk Assessment Matice
4. AML Governance dokument
5. Postup identifikace a kontroly klienta (CDD Procedure)
6. Postup pro PEP a sankční screening
7. Evidence školení AML
8. Evidence podezřelých obchodů
9. Postup pro ukončení obchodního vztahu
10. Registr AML kontrol
11. Outsourcing AML činností
12. Soubor AML formulářů

AML školení

Kdo musí být proškolen

- AML Compliance Officer,
- AML Compliance Manager (pokud je ustanoven),
- zaměstnanci provádějící identifikaci a kontrolu klientů,
- obchodníci a poradci jednající s klienty,
- vedoucí pracovníci odpovědní za AML procesy.

U malé nepovinné osoby to často znamená školení všech zaměstnanců, kteří komunikují s klienty nebo zpracovávají jejich dokumentaci.

AML školení

Jaká školení se doporučuje zavést?

1. Vstupní AML školení

Pro nové zaměstnance.

2. Pravidelné AML školení

Minimálně 1× ročně - to je dnes nejčastější praxe a očekávání kontrolních orgánů.

3. Školení PEP a sankcí

Doporučená frekvence: 1× ročně nebo při významné změně sankčních režimů.

4. Školení risk assessmentu

Pro AML Officera a management.

5. Školení vedoucích pracovníků

Nové evropské předpisy kladou větší důraz na odpovědnost vedení společnosti za AML systém.

Dokumentace AML školení

▪ Co by měla obsahovat dokumentace o školení?

- plán školení,
- školící materiály,
- prezenční listiny,
- záznam o online školení,
- výsledky testů,
- potvrzení o absolvování,
- seznam proškolených osob.

Sankce

RTS samy o sobě obvykle nestanovují sankce.

RTS budou vytvářet **měřitelná kritéria**, podle kterých bude FAÚ nebo jiný dohledový orgán posuzovat, zda je AML systém skutečně funkční.

Porušení RTS = důkaz porušení AML povinností.

Pokud RTS k Customer Due Diligence (CDD) stanoví požadavky a firma tyto požadavky nebude plnit, dohledový orgán obvykle nebude sankcionovat za "porušení RTS", ale za **porušení AMLR a AML/CFT povinností**.

AMLA připravila samostatné RTS k sankcím

AMLA již zveřejnila **Final Report k RTS podle čl. 53 odst. 10 AMLD6**, který harmonizuje ukládání sankčních opatření. Cílem je, aby obdobná porušení AML pravidel byla sankcionována podobně ve všech členských státech.

Sankce

Co bude podle AMLA nejvíce sledováno?

- neprovedení identifikace klienta,
- nedostatečné ověření skutečného majitele,
- chybějící nebo nekvalitní AML risk assessment,
- neprovádění průběžné kontroly klientů,
- nedostatečné AML školení,
- nevedení dokumentace,
- neoznámení podezřelého obchodu,
- nefunkční AML governance a kontroly.

Sankční opatření

1

Mírnější

- výzva k nápravě,
- nápravné opatření,
- zvýšený dohled,
- opakovaná kontrola.

2

Závažnější

správní pokuta,
zveřejnění rozhodnutí o porušení,
omezení nebo zákaz určité činnosti,
v některých regulovaných profesích
disciplinární řízení profesní komory.

Závěr

Přibližně 80 až 90 % budoucího AML rámce už známe - AMLR a AMLD6 jsou již schválené. Základní požadavky na KYC, CDD, UBO, PEP, AML governance a řízení rizik se již zásadně měnit nebudou.

Stále však čekáme na část prováděcích RTS a ITS a na českou implementační novelu AML zákona.

Pro **nefinanční povinné osoby** zatím nejsou finálně uzavřeny například:

- detailní požadavky na AML governance,
- přesná metodika hodnocení inherentního a zbytkového rizika,
- rozsah některých datových reportů,
- některé požadavky na outsourcing AML funkcí,
- část technických pravidel pro dohledové hodnocení subjektů.

Pro nefinanční povinné osoby bude největším rizikem pravděpodobně nedostatečně zdokumentované hodnocení rizik, neaktuální klientská dokumentace a chybějící důkazy o školení a monitoringu klientů, nikoli jednotlivé formální nedostatky ve směrnících.

Děkujeme za pozornost

✉ kacr@kacr.cz

